

REJSERAPPORT

Tid: 6.-9. juni 2017
Sted: Nuuk, Grønland
Deltagere: Karina Adsbøl, formand (DF), Karen J. Klint, næstformand (S), Carl Holst (V), May-Britt Katstrup (LA) og Ulla Sandbæk (ALT)
Ledsaget af: Udvalgschef Lis Grønnegård Rasmussen og udvalgssekretær Anne Nygaard Just

1. Formål

§ 71-tilsynet har det seneste år drøftet dets kompetence i Grønland og er kommet frem til, at tilsynet fortsat har kompetence til at behandle sager om administrativt frihedsberøvede personer i Grønland. Det gælder også, selvom nogle sagsområder inden for tilsynets kompetenceområde er overført til det grønlandske selvstyre og i tilfælde af, at det grønlandske selvstyre skulle beslutte at oprette sit eget tilsyn med administrativt frihedsberøvede personer. Det skyldes, at § 71-tilsynet udleder sin kompetence direkte af grundloven, som er gældende for alle dele af Danmarks Rige.

På baggrund af drøftelserne besluttede § 71-tilsynet i samarbejde med Inatsisartuts Familie- og Sundhedsudvalg, at arrangere en studietur til Grønland med det formål at mødes med Inatsisartuts Familie- og Sundhedsudvalg såvel som andre offentlige myndigheder og organisationer i Grønland med henblik på at drøfte, hvordan tilsynet med administrativt frihedsberøvede personer i Grønland fremadrettet kan organiseres i dialog og samarbejde med relevante myndigheder i Grønland. Herudover vil § 71-tilsynet gerne have information om forholdene for og omfanget af administrativt frihedsberøvede i Grønland, ligesom § 71-tilsynet gerne vil have mulighed til at udføre et tilsynsbesøg.

2. Væsentligste punkter fra besøget

Under § 71-tilsynets studietur til Grønland havde medlemmerne lejlighed til at tale med følgende myndigheder og organisationer:

at der netop er vedtaget en ny børne- og ungelov, som betyder, at det i højere grad er børnenes - og ikke forældrenes behov, der tages hensyn til ved en tvangsanbringelse.

§ 71-tilsynet fik oplyst, at de grønlandske myndigheder husker, at tvangsindlagte patienter og tvangsanbragte børn og unge skal tildeles en bisidder.

Information om tilsynsstruktur og klagemuligheder i Grønland

Under studieturen fokuserede § 71-tilsynet endvidere på, hvilken tilsynsstruktur og klagemuligheder, der er i Grønland i forhold til administrativt frihedsberøvede personer.

For tvangsindlagte patienter fik § 71-tilsynet oplyst, at der er nedsat et psykiatriske patientklagenævn, som årligt modtager ca. fem klager. Herudover fører Landslægeembedet tilsyn på det psykiatriske område.

I forhold til tvangsanbragte børn og unge blev der i 2016 oprettet en tilsynsenhed under Naalakkersuisut for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen, der tager på tilsynsbesøg på landets 28 døgninstitutioner. Det Sociale Ankenævn er sidste administrative klageinstans på det sociale område, herunder i forhold til tvangsandbringelser.

Inatsisartuts Ombudsmand fører tilsyn på de områder, som er hjemtaget af det grønlandske selvstyre, og fører derfor tilsyn med de grønlandske kommuner og alle de institutioner og virksomheder, som ligger under selvstyret. Det gælder bl.a. psykiatrisk afdeling A1 og institutioner for tvangsanbragte børn og unge.

Folketingets Ombudsmand fører tilsyn med de områder, der ikke er hjemtaget af det grønlandske selvstyre, bl.a. administrativt frihedsberøvede i politiets detentioner.

Drøftelse af § 71-tilsynets kompetence i Grønland

Gennem møder med grønlandske myndigheder og organisationer fik § 71-tilsynet indtryk af, at administrativt frihedsberøvede i Grønland ikke har kendskab til § 71-tilsynet.

Det blev oplyst, at der er henvist til § 71-tilsynet i den grønlandske sundheds- og sociallovgivning. Efter studieturens afslutning har det dog kun været muligt at finde en henvisning i den grønlandske sociallovgivning (lov nr. 1 af 21. november 2013 om magtanvendelse inden for det sociale område), hvor der i §§ 28 og 51 henvises til, at der skal gives underretning om adgangen til at rette henvendelse til det tilsyn, der er nedsat i henhold til grundlovens § 71,

stk. 7, vedrørende personer, der er underkastet administrativ frihedsberøvelse.

Drøftelserne om § 71-tilsynets fortsatte kompetence i Grønland blev modtaget positivt af de grønlandske myndigheder og den pårørende forening for sindslidende, som § 71-tilsynet holdt møde med. § 71-tilsynet fik opfattelsen af, at de grønlandske myndigheder på nuværende tidspunkt ikke har overvejelser om at oprette et tilsyn med samme kompetenceområdet som § 71-tilsynet, og som § 71-tilsynet vil kunne samarbejde med om at udføre dets kompetence i Grønland. § 71-tilsynet drøftede derfor med de grønlandske myndigheder, hvordan tilsynet i praksis vil kunne udføre sin kompetence i Grønland. Der kom ikke en konkret aftale ud af disse drøftelser, men naalakkersuisoq for sociale anliggender, familie, ligestilling og justitsvæsen oplyste, at de vil forsøge at formulere nogle rammer for, hvordan samarbejdet mellem § 71-tilsynet og de grønlandske myndigheder kan foregå.

3. Forberedelse og opfølgning

Studieturen blev tilrettelagt i samarbejde med Rigsombudsmand Mikaela Engell, som også deltog i programmet. Som forberedelse til studieturen holdte Lovsekretariatet et oplæg for § 71-tilsynet om den juridiske baggrund for tilsynets kompetence i Grønland, og MF Aaja Chemnitz Larsen orienterede på samme møde om hendes opfattelse af forholdene for administrativt frihedsberøvede i Grønland. Grønlands Repræsentation var også inviteret til at holde et oplæg om Grønland, men blev forhindret i at deltage. § 71-tilsynet har endvidere stillet spørgsmål til sundhedsministeren og børne- og socialministeren om antallet af personer, der normalt har bopæl i Grønland, som er administrativt frihedsberøvet i Danmark.

Som opfølgning på studieturen vil § 71-tilsynet på kommende møder internt drøfte, hvordan tilsynet fremadrettet kan udøve sin kompetence i Grønland. § 71-tilsynet vil også afvente naalakkersuisoq for sociale anliggender, familie, ligestilling og justitsvæsens forslag til rammer for, hvordan samarbejdet mellem § 71-tilsynet og de grønlandske myndigheder kan foregå. § 71-tilsynet har endvidere besluttet at sende takkebreve til naalakkersuisoq for sundhed og naalakkersuisoq for sociale anliggender, familie, ligestilling og justitsvæsens, hvor tilsynet vil stille et par opfølgende spørgsmål og høre, hvilke overvejelser tilsynets besøg har givet anledning til.

§ 71-tilsynet anmodede forud for studieturen Lovsekretariatet om et juridisk notat, der beskriver tilsynets kompetence på Færøerne.

Som en del af drøftelserne om, hvordan § 71-tilsynet kan udøve sin kompetence i Grønland og fremadrettet forventeligt også på Færøerne, vil der formentlig være behov for at se på tilsynets ressourcer.